

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 jutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nežalostno pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo.

Podatki in odgovori urednik Stefan Godina. Lastnik konsorcijskega lista „Edinosti“ — Tisk tiskarne „Edinosti“, vpisane zadruge in omejena poročila v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
za pol leta 12.—
za tri mesece 6.—
za nedeljsko izdajo za celo leto 5.20
za pol leta 2.60

Pregled najnovejših dogodkov.

Romunska bojišča. — Pri Nanesti ujetih okoli 600 Rusov. V odseku Mestaceni močan ruski topovski ogenj. Napadi zavrnjeni.

Na italijanskem ruskem in zapadnem bojišču topovski boji, sicer večidel mirno.

Macedonska fronta. — Ob kolenu Černe uspešna nemška poizvedovalna akcija.

Austrijsko uradno poročilo.

DUNAJ, 21. (Kor.) Uradno se razglša: 21. januarja 1917.

Vzhodno bojišče. — Pri osvojitvi predmostja Nanesti zapadno Nemci so se ponesrečili že v začetku. 2 strojni puški in 4 minovke. V odseku Mestaceni je delovala večeraj popoldne močna ruska artiljerija proti našim postojankam. Sledeči napadni poizkusi Rusov so se ponesrečili že v začetku. En naš letalec je prispil neko sovražno letalo pri Marmaros Szigetu, da je pristalo; letalo in pilota sta v naših rokah. Dalje severno pri c. in kr. četah nič važnega.

Italijanski in jugovzhodno bojišče. — Neizpremenjeno.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, iml.

Nemško uradno poročilo.

BEROLIN, 21. (Kor.) Veliki glavni stan, 21. januarja 1917.

Zapadno bojišče. — Razven metoma živahnega topovskega boja in lastnih uspešnih patrolnih akcij se je končal dan brez bistvenih dogodkov.

Vzhodno bojišče. — Fronta princa Leopolda Bav. Vzhodno Baranovičev so prodre nemške napadne čete v ruske jarko in ujele 17 mož. — Fronta nadvojvode Jožeta: V vzhodnih Karpatih se nameravani sovražni napad ob cesti v Valeputno usled našega uspešnega topovskega ognja ni mogel razviti. Manjši ruski sunki so bili odbiti. — Mackensenova armada: S krajem Nanesti je prišlo dne 19. t. m. celo, žilavo od sovražnika branjeno predmostje v naše roke. Pomorjanci. Altemarkovci in zapadni Prusi so zavzeli z naskokom več sovražnih črt z močno zgrajenimi oporišči, kraj sam po hudem boju od hiše do hiše. Preko seretskih mostov bežeči Rusi so bili v bokih obstrleljani od naših baterij in strojnih pušk in so imeli težke izgube; en oficir, 555 mož, dve strojni puški in 4 minovke so ostale v naših rokah. — Macedonska fronta: Ob kolenu Černe, vzhodno Paralova, je izvršil neki nemški poizvedovalni oddelek uspešno akcijo.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Bolgarsko uradno poročilo.

SOFIJA, 20. (Kor.) V ozemlju Bitolja slab topovski ogenj. V kolenu Černe uspešno obojestransko topovsko delovanje. V ozemlju Moglenice obojestransko streljanje s puškami, strojnimi, topovi in minovkami. V dolini Vardarja topovski ogenj. Ob Strumi živahno delovanje topov in patrolnih boji južno Seresa. V ozemlju Bitolja, v dolini Vardarja in južno Orfanskoga zaliva letalsko delovanje. Jugozapadno Dojfranskoga jezera je poročnik Brauneck sestrelil svoje drugo sovražno letalo.

Sovražna uradna poročila.

Rusko uradno poročilo.

19. januarja 1917. — Zapadna fronta: V ozemlju Zborowa je sovražnik, potem ko je z artiljerijo razrušil naše žične ovire, napadel naše čete na višinah jugozapadno Zborowa, prodir kljub našemu topovskemu ognju na eni točki v naše strelske jarko, odkoder pa je bil s pomočjo naglo došlih rezerv takoj zopet pregnan in položaj zopet vzpostavljen. — Romunska fronta: V dolini Trotusa in Oitoza je obstrleval sovražnik s težko artiljerijo Oeno in vas Bogdanesti. Na ostali fronti slab obojestransko streljanje in poizvedovalne akcije naših poizvedovalcev.

PODLISTEK.

„Ne sodite, ...!“

Roman.

— Hladni oči, — je grajajoče pripomnila Josipina, — ima vendar zelo dobre, prijetne oči in je sploh zelo ljubezniv človek. Vse ga cenim... poznam ga zelo dobro, ker je brat moje prijateljice. Je pač poštena, odkrita duša, ki vrši svoje dolžnost do skrajnosti, npr. vren in strog proti sebi, pa tudi proti drugim; zato ni vedno prijeten...

Sonja si je zamašila ušesa in se je skremžila strahovito impertinentno. — Nehaj vendar, prosim te, tako vzornica samih čednosti mi je neznosna! To reč knez, kdaj pa pride? Ali bo tudi plesal?

Bolgarski odgovor na odgovor entente.

SOFIJA, 20. (Kor.) Ministrski predsednik Radoslavov je izročil danes zastopnikom nevtralnih držav bolgarski odgovor na odgovor entente na mirovno noto. Besedilo odgovora bo objavljeno prihodnje sredo.

Novo nemško odlikovanje.

BEROLIN, 20. (Kor.) Cesar Viljem je poslal državnemu kancelarju Bethmannu Holwegu lastnoročno pismo, v katerem mu naznanja, da mu podeljuje novo ustanovljeni zaslužni križec za vojne pomožne službe. Istočasno mu je sporočil cesar, da je podelil tak križec tudi generalnemu feldmaršalu Hindenburgu in da si ga bo nadel tudi sam sebi.

Francoški armadni komisarij — Briandovi nasprotniki.

BERN, 20. (Kor.) Armadni komisarij, ki so je imenovali parlamentarni vojni odseki, so glasom predležili vojni listini tudi nasprotniki Briandovega kabineta.

Demisija črnogorskega kabineta.

PARIZ, 20. (Kor.) Agence Havas javlja: Črnogorsko ministristvo za vnanje stvari poroča: Kabinet Radović je podal svojo demisijo, ki je bila tudi sprejeta. Novo ministristvo je sestavljeno sledeče: predsedstvo, vojno in interirno notranje stvari dosedanjji vojni minister, general Milo Matanović; vnanje stvari in interirno uk in bogocastje, major Milutin Tomanović. Ministra sta že nastopila svoja mesta.

Novi adjutant francoskega generalissima.

PARIZ, 20. (Kor.) General Hallouin je bil imenovan za adjutanta vrhovnega poveljnika severne in severovzhodne fronte, generala Nivellea. On bo vodil izdelavo vseh pripravljalnih del za splošno vojevanje.

Alkohol v Franciji za Angleže prepovedan.

PARIZ, 20. (Kor.) Kakor poroča „Matin“ iz Hazebrouca, so angleške vojaške oblasti vsled naraščanja pijačevanja angleških čet v Franciji prepovedale prodajanje alkohola v območju armade in ozemlj, ki se nahajajo pod angleško upravo.

Strahovita eksplozija v angleški muničjski tovarni.

LONDON, 20. (Kor.) Uradno se poroča: Dne 19. t. m. ob 7 zvečer je nastal v neki tovarni v Eastendu Londona, ki je čistila municijo, požar. Tekom dveh minut je nastala eksplozija. Mnogo delavcev se je zamaglo rešiti iz tovarne, ki je bila popolnoma uničena. V sosednjih trgovinah in tovarnah so nastali požari. Tri vrste manjših hiš v neposredni bližini tovarne so bile uničene. Privatna lastnina je močno oškodovana. Dva ognjegaša sta bila pri reševalnem delu ubita. Število ponesrečenecv še ni dognano, vendar pa najbrže ne bo tako veliko, kakor se je prvotno domnevalo. Med mrtvimi se nahajajo tudi voditelji kemičnega oddelka. Glasom poznejšega uradnega poročila je bilo izkopanih dosedaj 30–40 trupel. Sto oseb je bilo težko ranjenih; tovarna je popolnoma razrušena.

LONDON, 20. (Kor.) „Lloyd News“ poroča: Včeraj je v raznih bolnišnicah umrlo 21 oseb, ki so bile ranjene pri eksploziji v Eastendu, tako da je naraslo število mrtvih na 50–60 mož. V bolnišnicah se nahaja 112 težko ranjenih, vrh tega se 265 lahko ranjenih zdravi privatno.

Dovolitev in prepoved zakona.

Da se zagotovi obstoj države za bodočnost, je treba z vsemi sredstvi delati na to, da se zaustavi padanje števila rojstev, ki se je začelo pojavljati v začetku tega stoletja, in pospešuje naraščanje števila prebivalstva. Obenem pa je tudi treba skrbeti za to, da se zboljša naraščanje in sicer s tem, da se kolikor mogoče omogočujemo zakoni krepkega življa med prebivalstvom, bolnemu in človeški družbi nevarnemu življu pa kolikor mogoče otežujemo. Prihranki, ki bi se tako dobivali z zmanjšanjem malega, a izredno dragega manj vrednega dela prebival-

— Njegova Visokost pride ob enajstih. Ukazal je četvorco, potem nekoliko čaja, pozneje pa zopet četvorco... poskočni plesi so mu prepovedani... v ostalem pa da naj se ne damo motiti.

Ko je Josipina pripovedovala vse to, je mala svetnica tožila vedno bolj. Sonja jo je smeje obela.

— Naj te ne skrbi toliko, draga tetka; pomagala ti bom pri ureditvi.

— Sedaj kar nenadoma? — je vprašala Magda zadirljivo.

— Glej, salon moramo urediti elegantnejše. Naroči rastlinja za okras, kipov je dovolj... treba je ljubkih, prijetnih prostorov za pogovor.

— Seveda zate in kneza?

Josipina je položila roko na ramo svoji sestri.

— Prosim te, Magda, nehaj s svojimi netaktnimi pripombami.

stva, bi se lahko uporabljali v podpiranje zdrave in krepke večine prebivalstva.

Če naši zakonodajalci niso že zdavnaj energično posegli vmes, da bi odpravili to dobro znano zlo, se da stvar pojasniti le tako, da niso hoteli s plemenskozdravstvenimi prepovedmi zakona posegati v osebno svobodo državljanov in da so se poleg tega tudi bali, da bi se manjvredni del prebivalstva, ki bi bil izključen od zakonskega razpoloženja, razpoloževal potem nezakonsko. In ravno ta nevarnost se ne da tajiti; toda ne preostaja pač nič drugega, da se izmed dveh izbere manjše zlo. In manjše zlo je gotovo izključitev manjvrednih od zakonskega razpoloženja. Pričakovati je namreč, da se bo dalo nezakonsko razpoloženje manj vrednih z energičnim postopanjem poklicnega varuštva in tistvarnimi postavitvami omejiti toliko, da bo število njihovih potomcev znatno manjše kot je pa sedaj v zakonskih zvezah. Poleg tega pa je tudi misliti, da se bodo v pač nastajajočih nezakonskih zvezah združevali nesposobniki večinom z nesposobniki in bo njihovo potomstvo polagoma ugašalo vsled nakopičevanja napak.

V vseh vojnojočih se državah so se najznamenitejši zdravniki že bavili s tem vprašanjem, kajti vojna je poleg drugega zla zanesla med prebivalstvo tudi različne bolezni, ki bi se mogle tako zelo razširiti med prebivalstvom, da bi se okužile in takorekoč uničile lahko cele dežele. Zato je treba pravočasno poskrbeti, da se prepreči taka nedogledno velika nesreča.

V prvi vrsti pa se je bavilo s tem vprašanjem zdravniško društvo v Monakovem, ki je sestavilo naslednje določbe, ki naj bi se zakonito uveljavile za vso Nemčijo. In če je stvar potrebna in koristna v Nemčiji, je gotovo potrebna in koristna tudi povsod drugod. Določbe se glase:

1. Država nujno potrebuje pomnožitve števila prebivalstva in sicer pomnožitve krepkega ljudskega življa. Ta življ mora uživati vse mogoče podpore, predvsem pa tudi olajšave glede zakona in razpoloženja. Zelo uspešno pospeševanje polno vrednega življa prirozi zmanjševanje plemenskonesposobnih, ki porabljajo velik del ljudske moči in ljudskega imetja. Prav tako pa je tudi treba kolikor mogoče preprečevati pomeševanje sposobnih z manjšposobnimi.

2. Nujno potrebno je, da vse pristojne oblasti podpirajo ta plemenskozdravstvena stremjenja. Predvsem je treba ukrepani ukrepe, da se nesposobni živeli pravočasno spozna kot tak in se mu kolikor mogoče oteži razpoloženje.

3. Za pravočasno spoznanje nesposobnega življa med ljudstvom rabijo že sedaj na marsikateri šoli uvedene zdravstvene pole, ki se morajo uvesti povsod na vseh šolah (tudi nadaljevalnih). V ta namen je treba primerno pomnožiti število šolskih zdravnikov. Zdravstvene pole se morajo voditi za vsakega učenca od njegovega odpusta iz šole in sicer sporazumno z učitelstvom tako, da podajo ob zaključku sodbo ne samo o telesnih, temveč tudi duševnih sposobnostih učenca, oziroma učenke, vsekakor pa tudi o bodoči sposobnosti za zakon.

4. Da se kolikor mogoče prepreči razpoloženje bolnih in manjvrednih in njih škodljivo pomešanje s sposobnim ljudskim življem, naj namesti država izprašane in zaprisežene zakonske sosvetovalce, od katerih strokovnjakega izreka bodi odvisna dovolitev sklenitve zakona.

5. Zakonski sosvetovalci morejo biti v nemški državi aprobirani zdravniki in zdravnice, ki so dokazali s posebnim izpitom, da imajo za to mesto potrebno znanje.

6. Osebe, ki se žele poročiti, moški in ženske, morajo uradniku, ki izvršuje poroko (pri nas, kjer se vrši večina porok cerkveno, torej pristojnemu župniku), predložiti izpričevalo zapriseženega zdravnika zakonskega sosvetovalca. — To izpričevalo ne sme biti nad tri mesece staro.

7. Zakonski sosvetovalec se mora pri preiskavi oseb, ki se žele poročiti, ravnati po natančno določenih predpisih. Zen-

Magda je nejevoljno stresla sestrično roko z rame in odgovorila:

— Me pač jezi... prej ni vedela, kako bi dovolj prezirala našo zabavo, sedaj je pa vsa v ognju... koketka!

— Obsojaj jo, če jo moreš! Pogled jo v njeni brezprimerni lepoti, kakor ravno sedaj, s to očarujočo ljubeznivostjo! Kdo ve, kako bi se vedli medve, če bi tičali v takem sijaju. Rada verjamem, da se ji ne more upirati nobeno moško sree.

— No, potem pa lahko govorive o srečji, da ona dva, ki sta nama draga, nista tu.

— Če nočeš s tem namigavati na Karla, si se pač zmotila... ta bojazljivi, ljudi se boječi človek bi se je niti ne upal pogledati, in tvojege malega poročnika bi naravnost prezrla.

— Hvala za poklon!

ske se oprostite genitalne preiskave, če ni posebnega vzroka za tako preiskavo.

8. Javne oblasti so dolžne podajati zakonskemu sosvetovalcu vsa za njegovo sodbo v poštev prihajajoča pojasnila. Zakonski sosvetovalec ne sme dejstev, za katera je izvedel v svojem poklicu, brez izrecnega pismenega dovoljenja dotične osebe sporočiti nikomur.

9. Zakonski sosvetovalec mora v svojem izpričevalu zanikati sposobnost za zakon, če je ugotovil eno naslednjih bolezni: a) nalezljivo spolno bolezen, b) gobavost (lepra), c) težko duševno bolezen, zlasti epileptično ali kretensko toupounost, progresivno paralizo, demencia praecox, manično depresivno blaznost brez daljših boleznih prostih presledkov, slaboumnost višje stopnje, težko psiopatično razpoložnost ali izprevržno histrijo; d) kronična zastrupljenja: izrazit kronični alkoholizem, morfinizem in kokainizem.

Zakonski sosvetovalec sme za svoje preiskave zahtevati podpore državnih raziskovalnih zavodov. V dvomljivih slučajih sme tudi s privoljenjem in na stroške preiskovanja poskrbeti za izrek zdravniško-strokovnjaka. Če zakonski sosvetovalec ne more izreči končne sodbe, se dotični slučaj predloži po državi ustanovljenemu strokovnjakemu odseku v odločitev. Ta odsek je tudi vsiljena instanca za osebe, ki se žele poročiti. Če je sodba nedoločna, se mora izpričevalo izdati v prid preiskanca.

11. V svrhu olajšanja izvršitve nameranih odredb naj se ljudstvo poučuje v besedi in pisavi: a) o načelni dolžnosti ženitve (možitve) in številnem zakonskem razpoloženju; b) o dolžnosti, da naj se pri ženitvi ne gleda toliko na ime, stan in imetje zakonskega druga, kot pa na njegovo telesno in duševno sposobnost; c) o škodljivosti in nevednosti zakonske zveze s telesno ali duševno manj vrednim zakonskim drugom.

12. Vsem pristojnim oblastim je treba naložiti, da s smotrenimi odloki, razglasi in ukrepi razširjajo ta za ljudsko blaginjo nujno potrebne plemensko-zdravstvene nauke. Posebno morajo zakonski sosvetovalci vsako osebo, ki se želi poročiti, ustmeno poučiti o tem vprašanju in ji izročiti tozadevno oblastveno sestavljen opomin. Dalje naj se naloži voditeljem nadaljevalnih, srednjih in visokih šol, da dajo vsem absolventom in absolventkam njihovih starosti primeren, dostojen pismen opomin, v katerem se mladina opozarja na svojo domoljubno dolžnost, da varuje in krepi svoje zdravje z uravnimi življenjem, zdravo telovadbo in se izogiba zlorabe alkohola, ter na dolžnost, da pri poznejši ženitvi (možitvi) gleda predvsem tudi na telesno in duševno sposobnost zakonskega druga. Prebivalstvo na kmethi naj se poučuje s preprostimi poljudnimi spisi v najrazširjenjših kolektarjih. Končno je želeži z vsem poudarkom dragocenega sodelovanja zdravnikov, duhovščine in učitelstva ter časopisja.

Tako v Nemčiji. Radovedni smo, kdaj se začne pri nas, kjer smo pač še bolj potrebni, tudi delati v tem oziru?

Življenje v vojni.

Inter arma silent — leges. Pod orožjem molče zakoni! Golo, usodno resnico vsebuje ta sentenca Cicerona. Vojna ustvarja novo življenje in izpreminja vse pogoje, podlage in način življenja. Ali, ne mislimo tu v prvi vrsti pisanih pozitivnih državnih, ali deželnih zakonov, marveč liste božje in naravne zakone duševnega in materialnega življenja, ki se jim v normalnih časih ljudje po vzgoji in tradiciji pokore z isto udanostjo in spoštovanjem kakor pisanim pozitivnim zakonom.

Vojna odpravlja, ali vsaj izpreminja ta etične zakone in ustvarja novo življenje. ki prinaša človeštvu mnogotere škode in nevarnosti za njegovo materialno in duševno blaginjo. Naj se ne razume to kot kaka rekrutacija, kot obtožba ali obsojda. To je v naravi stvari. Take škode so naravne in neizogibne posledice in spremljevalke vsake vojne. Čim je vojna postala neizogibna, mora biti človeštvo pripravljeno na take posledice in grešilo

Magda je ježno odšla iz sobe. Zato pa je z veselja se žarečimi lici vstopil tajni svetnik, ki je tudi že izvedel za novost.

— Ne, dragec, da je moral knez pričeti ravno pri nas, — je zaklicala gospa svetnica.

— Hm, hm, — je zamrmral pol resno, pol šaljivo.

Sonjin in Josipin pogled sta se srečala, in Josipina se je prestrašila zmogovitih bliskov v očeh lepe sestrčine.

Po Sonjinih žilah je vrvelo novo življenje, in vsakega njenega živca je bila sama gomezljiva radost in pričakovanje. Sedaj se je izplačalo, da se obleče pošteno in da je lepa. Knez je znal ceniti lepoto, to je vedela, in žnjim pride oni pobožnik, oni „ledenjak“... no, brez kazni se ne srečava kar tako negalantno Sonje Cigirinoe...

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: Oglasi trgovcev in o rntikov mm po 10 vin. Osmrtice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih za mm po 20 vin.

Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.— vsaka nadaljna vrsta 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inšeratni oddelek „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“ — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšeratni oddelek se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštoustanovitveni račun št. 841.652

bi, ako bi škode, ki jih mora trpeti, pisalo kateremu-koli činitelju v krivdo. Vojna je pač tudi elementarna katastrofa, ki prihaja in — pustoši. Toča, povodnji, potresi, viharji, prihajajo nad človeštvo in ni je sile, ki bi mogla preprečiti to prilajanje.

Proti elementarnim katastrofam je človek obnemogel. Ali nekaj more in — mora! Škod, povzročenih po vojni, ne moremo preprečiti, moremo pa — popraviti te škode, moremo z razumnim, smotrnim, skupnim delom odpravljati polagoma posledice vojne. Te posledice — v materialnem in moralnem pogledu — gledamo vsak dan na svoje oči, ker jih izlazi naš narod trpi vsled izdajstva sosednjega kraljevstva — ker je direktno prizadet po vojni dogodkih.

Vsakomur, ki mu je bodočnost naroda na srcu, je v dolžnost, da pravočasno opozarja na te škode. A vsem činiteljem javnega življenja, ki imajo med narodom besedo in ki jim narod poverja zaupanje, je naloga ta, da raznišljajo o načinih in poteh, po katerih naj se po vojni sanirajo te škode, da se potem združijo za tako skupno zdravljenje naroda na telesu in duši.

Taki dolžnosti javnega narodnega glasila se odzivljejo sušaske „Primorske Novine“ s člankom, kjer konkretno navajajo pustošenje na moralnem, gospodarskem in socialnem življenju naroda vsled vojne.

Ljudje, ki imajo prilike — tako piše — da zahajajo v notranost naše domovine, nam pripovedujejo naravnost neverjetnih stvari o življenju, ki je žive sedaj v poedinih krajih. Razkošnost, potratnost in pijačevanje so se razširili tako, da človek s strahom v srcu gleda in misli: kakih posledic nam prinese to? Živi se — tako pripovedujejo nekateri — tako, kakor da je sodni dan neizogiben in kakor da hočejo ljudje vedeti, da so — nekdanj živeli na tem svetu! Denar se razmetuje in trosi bolj, nego kdaj poprej. Ako bi tako trošili samo tisti, ki so imeli prilike, da so mnogo zaslužili — naj bi že bilo! Ali neizmerno žalostno je, da jih posnemajo v tem tudi taki, ki bodo po vojni krvavo potrebovali denar, ki ga sedaj zapravljajo, in ki nič ne mislijo na bodočnost. Žalostno je, da slabe izgled inteligentov posnemajo tudi naš kmet in obrtnik, ki bosta še le po vojni prav občutila ne posledice! Igra se po noči in po dnevu — — —! Ta strašna in velika hiba se je ponekod vgnezdila že pred vojno, ali sedaj se je povečala in zadobila grožljive dimenzije.

In v času, ko po mnogih krajih žive tako življenje, krvave in poginjavajo naši sinovi na frontah za to, da bi nam bilo danes, jutri — bolje, dočim po nekaterih drugih krajih domovine

Prenehala sta skoro vsako čustvovanje in plemenitost. Živi se kakor kdo hoče in kakor se mu zljubila. Ne gleda se na nič več. In potem naj nam bo po vojni — bolje!

Ne — pridejo nam teži časi. Kako naj bodo potem narodu v pomoč ljudje, ki imajo v sedanjem času prilike, da bi se utrdili in ki naj bi mislili na prihodnje težke čase, ko bi mogli koristiti sebi in stvari naroda, če so pa živeli in delali tako, da bodo v tistem usodopolnem času za narod in poedince — izgubljeni, zlomljeni?!

In tako nam hkratu, ko na frontah poginja en del naroda, propada drugi del doma!

Tako „Primorske Novine“. Grenka, v dušo žgoča beseda je to. Saj ne pravi, da je povsod tako, ali mnogokje je v resnici — čemu bi tajili? — življenje sedaj tako opustošeno. Bolje je, da gledamo izrecno v obraz. Pri tem pa ni sušasli list izrecno omenil neke škode, ki je morda — najhujša za bodoče fizično in moralno zdravje našega naroda. Tudi mi nečemo konkretizirati in tu polagati prsta na rano. Pravimo samo, da bo trebalo tudi pri našem žensstvu ponekod sanirati — mnogo! Menda se razumemo.

Zaključujemo: gotovo še nikdar niso vodilni činitelji med našim ljudstvom stali pred tako težko, tako potrebno in tako pomembno nalogo. Ne obupujemo, marveč verujemo. Ali, ako hočemo, da se nam ta vera uresniči, bo potrebno tisto, ki nam je danes tako pogosto na jeziku: potrebna bo koncentracija vseh, ki so voljni in ki

— Revanša, gospod, revanša!

Tajni svetnik je stal v svoji sobi, kjer je bil nameščen bufet za zvečer, in je nadzoroval najeteja natakarija, ki je urejal steklenice. V družabni obleki je bil postaven in eleganten. Pod pazduho je nosil klak in na prsih red.

Tedaj je zadisal Sonjin parfum po sobi. Tajni svetnik se je okrenil, in Sonja je stala med vrati v sosednjo veliko, v salon izpremenjeno obednico.

— Sonja! — je vzkliknil svetnik začudeno, skoraj prestrašeno.

— Kaj želiš, stric?

— Pridem takoj za teboj v salon, draga moja.

Sonja se je zadovoljno ogledavala po salonu.

(Dalje.)

Imajo možnost za veliko zdravilno delo!
Vsi ti činitelji naj se združijo v misli in izpolnjenju, da gre za fizično, gospodarsko in moralno zdravje naroda — brez razlike stranke! A bodočnost naroda jim je menda vseni na srcu, tudi če jih sicer ločuje naziranje o tem in onem! Daj dobri genij našega naroda, da bodo taka blaga volja, izpoznanje in ljubezen do svojega roda vodili vse činitelje, pozvane za vzgajanje in vodstvo naroda!

Aprovizacijske stvari.

NOVE IZKAZNICE ZA ŽIVILA.

V dnevih od 24. do 27. t. m. se bodo razdeljevale nove izkaznice za živila, ki bodo veljavne od 29. t. m. dalje za dobo 40 tednov. Razdelitev novih izkaznic za živila so iz prijaznosti prevzela krušne komisije. Vsaka stranka se bo imela torej zgledovati pri pristojni krušni komisiji, kjer se bo treba izkazati s staro izkaznico za živila. V dvomljivih slučajih imajo krušne komisije pravico zahtevati tudi druge dokazilne dokumente. — Prebivalstvu se priporoča, da pride vsakdo po svoje izkaznice tekom gori navedenih dni in da se v to svrhu ne pošiljajo otroci.

Sadje in zelenjava.

Za ta teden so se določile naslednje cene za prodajo na drobno: Česen K 530 do K 560; »brokije« s cvetjem 80 vin.; »brokije« brez cvetja 56 vin.; kislje zelje 76 vin.; rdeče korenje 56 vin.; rumeno korenje 40 vin.; cvetni karfiol 80 vin.; čebula K 112; jabolka K 220; peteršilj 50 do 60 vin.; kislja repa 64 vin.; sladka repa 32 vin.; salata 80 vin.; ohrovt 56 vin.; pesa 72 vin.; marmelada K 520.

Domače vesti.

Odlikovanje. Svetoivanski učitelj Dolf Gröbning je bil odlikovan z veliko srebrno hrabrostno svetiljo.

Vrlenu možu v spomin. Iz Rodika nam pišejo: 15. t. m. je umrl v graški vojaški bolnišnici g. Fran Cerkvenik, v vsej naši bližini in daljši okolici znani in obče spoštovani občinski tajnik v Rodika.

Pokojnik je bil dolga leta občinski tajnik v Rodiku in kot tak vsled svoje dobrosrčnosti in uslužnosti prikljubljani vsemopodbi; saj pa je tudi storil dobro vsakomur, če je bilo v njegovi moči. Bil pa je tudi prava naša narodna korenina, neupogljiv, neustrašen narodnjak, ki je vselej in povsod s ponosom kazal svojo slovensko narodnost. Za občino in občinarje pomenja njegova smrt občutno izgubo, a umljivo je, da je naš najboljši prizadeta njegova rodbina: zapuščila vdovo in štiri otroke, katerih najstarejši je v vojaški službi in se njegovo ime tudi sedaj prav pogosto čita med podporniki naše CMD. Pokojnikovim rodbini in obema soužaljenima rodbinama Skrljevi in Rapotčevi naše odkrito sožalje, Tebi, dragi France, ki ti ni bilo dano, da bi počival v domači zemlji, ki si jo tako ljubil, pa bodi lahka tuj zemlja v nemškem Gradcu!

Dopisovanje z vojnimi ujetniki v Rusiji. V zadnjem času so došle številne pritožbe vojnih ujetnikov iz Rusije in Sibirije, z vsebino, da dobivajo od avgusta le malo ali pa sploh nobene pošte iz Avstro-Ogrske. Na drugi strani so tudi k nam prihajale korespondence v Rusiji in Sibiriji se nahajajočih vojnih ujetnikov v zadnjih mesecih zelo neredno. Zdi se, da je povzročila to pošta na rusko-švedski meji. Sedaj so vse nepravilne odpravljene, tako da zamorejo svojci vojnih ujetnikov računati s tem, da bodo dobivali od ujetnikov zopet pogosta poročila in oni nasprotno redno pošto.

Aprovizacija beguncev izven taborišč. Deželnemu odboru goriskemu je bilo sporočeno, da so nekatere občine na Kranjskem odpovedale dobavo moke beguncem, češ, da dobivajo od ljubljanske podružnice vojnno-žitnega zavoda premalo blaga, tako da tudi potreb domačinov ne morejo kriti. Med tem so prinesli časopisi notico, iz katere se je dalo posneti, da nekatere občine na Kranjskem silijo begunce, da se sami odpovedo dobavi moke. Deželni odbor se je takoj obrnil na vojnno-žitni prometni zavod na Dunaju in na deželno vladu v Ljubljani s spomenico, ki je v njej med drugim naglašal, da je svet vojnno-žitnega prometnega urada povodom neke seje na predlog goriskega deželnega glavarja sklenil soglasno sledečo resolucijo: »Z ozirom na otežkočene aprovizacijske razmere, ki so nastopile v okrajih Sežana, Tolmin in v okrajih vojvodine Kranjske, t. j. v okrajih Kočevje, Litija, Rudolfovo, Kamnik, Ljubljana in okolice vsled dohajanja beguncev z Goriskega, se vabi vojnno-žitni prometni zavod, da takoj odkaže občinam zgoraj navedenim begunskih naselbin potrebno množico turšične moke, da jo oddajo beguncem.« Z ozirom na ta sklep je deželni odbor nujno naprosil vojnno-žitni prometni zavod, naj sprito uvodoma navedenih okoliščin nemudoma odredi, da begunci izven taborišč ne ostanejo brez kruha. — Deželni vladi kranjski je deželni odbor obrazložil žalostni položaj, v katerem se nahajajo ubogi begunci, ki so zgubili svoje domove in imetje in ki se jim sedaj hoče odvzeti še možnost dobave kruha. — Naprosil je deželno vladu, naj ukrene vse potrebno, da bodo občine na Kranjskem postopale z begunci enako, kakor z domačini. Toliko vojnno-žitni prometni urad, kolikor c. kr. deželna vlada kranjska sta deželnemu odboru nemudoma odgovorila. Prvi je naznanil deželnemu odboru, da

podružnici tega zavoda v Ljubljani in Trstu nimata za sedaj nič turšične moke na razpolago. Vsled tega jima je bilo naročeno, naj preskrbe okraje Sežana, Tolmin, Kočevje, Litija, Rudolfovo, Kamnik, Ljubljana in okolice z belo moko, da je bodo mogli oddati beguncem. C. kr. deželna vlada kranjska je sporočila, da je naročila vsem okrajnim političnim oblastim, da morajo strogo paziti na to, da bodo občine oddajale beguncem moko v enaki meri, kakor domačinom. — (Deželna Uprava.)

O pošiljatih našim hrabrim četam. Stejem si v dolžnost napram vsem blagim darovateljem, ki so me podpirali v mojem delovanju v minulem letu na korist našim junakiškim braniteljem, da podam kratak seznam o svojih pošiljatih. Tozadevnih potrdil in zahval ne priobčujem, so pa na razpolago, ako se hočejo darovatelji prepričati o istinitosti — do nedarovateljev ne čutim nikakršne obveznosti. — Meseca januarja 1916 sem odposlala:

I. Na doberdobsko planoto 1 vrečo s perilom (nove srajce in blazine).

II. Lir. 23. vp. 76: a) 2 omota (2 culi) z novim in rabljenim perilom, b) 3 vreče istotako in s knjigami in časopisi ter drugimi raznovrstnimi predmeti kakor: cigarete, pis. papir, razglednice, vp. dopisnice, ustniki, notesi, svinčniki, ustne harmonike, domino, tombole (igre) etc.

Meseca februarja 1916. I. Na dob. planoto : 250 kron za ranjence kot 1/2 prispevek prireditve ženske podružnice CMD.

II. Lir. 23. vp. 76: a) 1 zaboj z novim in rabljenim perilom, knjigami in časopisi; b) 1 škatljo malih blazin za ranjence; c) 2 zavitka raznovrstnih predmetov.

III. Art. Gruppe vp. 304: 2 zaboja z novim perilom, knjigami, časopisi in drugimi predmeti.

IV. C. k. 109 gorski brigadi vp. 230: 1 zaboj rabljenega perila in z drugimi predmeti za ranjence.

Meseca marca 1916. I. L. R. 22/II. vp. 230: 3 zaboje z novim in rabljenim perilom, knjigami, časopisi in drugimi raznovrstnimi predmeti.

II. Lir. 26/II. vp. 48 1 harmoniko.

III. Lir. 5. 35 MK. vp. 353: 1 harmoniko.

Meseca aprila 1916. I. Dob. planota : a) 1 zaboj s perilom in drugimi predmeti; b) 1 omot (culo) istotako; c) 1 omot blazine; d) 3 zavitke s knjigami in drugimi predmeti.

II. L. R. 22/II. vp. 230: a) 1 zaboj rabljenega perila in drugega za ranjence; b) 1 zavitek knjig in časopisov.

III. C. k. prost. str. Baon VII. vp. 322: a) 1 zaboj knjig in časopisov; b) 3 zavitke knjig in časopisov.

Meseca maja 1916. C. k. prost. str. Baon VII. vp. 322: a) 2 zavitka knjig; b) 1 vijolino.

II. C. k. drag. polk 5/4 vp. 213: 1 harmoniko.

Meseca junija 1916. I. L. R. 22/II. vp. 230: a) 1 zaboj rabljenega perila in drugih predmetov; b) 1 zaboj novega perila, knjig, časopisov in drugih predmetov; c) 3 tamburice.

II. Na dob. planoto a) 1 zaboj perila in knjig; b) 1 zaboj knjig in c) 1 mandolino.

III. C. k. prost. str. Baon VII. vp. 322: 2 zavitka knjig.

Meseca julija 1916. I. Lir. 23. vp. 320: a) 1 zaboj novega perila, knjig, časopisov, tamburic in drugih raznovrstnih predmetov; b) 1 zaboj rabljenega perila, knjig, časopisov etc. za ranjence.

II. Bolnišnica Szembathely na Ogrskem: 1 zavitek (10 kg) knjig.

III. Prost. str. Baon VII. vp. 322: 3 tamburice.

IV. Dob. planota a) 1 zaboj perila in drugih predmetov; b) 1 zavitek knjig.

Meseca avgusta 1916. I. Prost. str. Baon VII. vp. 322: 1 zavitek knjig.

II. Fest. art. Reg. 4/8 Pula: 1 zavitek knjig in drugih malenkosti.

III. Bolnica v Szembathely: a) 1 zavitek knjig; b) 1 kitaro.

Meseca septembra 1916. I. Fest. Art. Reg. 4/8 Pula: 1 zavitek (10 kg) knjig in drugih predmetov.

II. Lir. 23. vp. 320: a) 1 zaboj z novim perilom, časopisi, knjigami in drugim; b) 1 zaboj rabljenega perila, časopisov, knjig in drugih predmetov.

III. Kraška planota a) 1 zaboj blazin, rjuh etc.; b) 1 zaboj novega perila, knjig, časopisov in drugih raznovrstnih predmetov.

IV. I. R. 96. vp. 73: 1 harmoniko.

Meseca oktobra 1916. I. R. 96. vp. 391: a) 1 zaboj blazin, rabljenega perila in drugih predmetov; b) 1 zaboj novega perila in drugih raznovrstnih predmetov ter knjig in časopisov; c) 1 tamburico.

Meseca novembra 1916. I. L. R. 17 1 harmoniko.

II. Na kraško planoto 1 zavitek knjig.

III. Ankaranu: 1 zavitek knjig, časopisov in drugih raznovrstnih predmetov.

Meseca januarja 1917. I. Fest. Art. Reg. 4/8 Pula: 2 zavitka knjig in drugih predmetov.

II. Invalidom v Rožnital na Češkem: 1 zavitek (10 kg) knjig in drugih raznovrstnih predmetov.

III. Ld. St. M. G. 2/5 vp. 298: 1 zaboj novega perila ter knjig in časopisov in drugih raznovrstnih predmetov.

IV. Lir. 23. vp. 420: 1 zaboj novega perila, knjig, časopisov in drugih raznovrstnih predmetov.

V. Fest. Art. Reg. 4/8 Pula: 1 zavitek ital. knjig in drugih predmetov.

VI. 1 zavitek knjig.

VII. 2 zavitka knjig.

Razven teh pošilk sem poslala tudi več

posilk posameznikom na razna bojišča in bolnice. Meseca junija 1916 sem poslala po pošti 1 harmoniko, cigarete i. d. Ld. St. Baon 155, a dobila nisem nobenega potrdila o prejemu ter se je žal! najbrže izgubila ter prišla v druge roke. Vse druge pošiljke so prišle na pravo mesto ter so bile sprejete z veseljem in hvaležnostjo, kakor pričajo mnogobrojna potrdila. Večino pošiljatev se je odvzelo na lico mesta (v Nar. domu) ter so prišle vsled tega na določeno mesto. Pošiljala sem nena-prošena, kamor sem znala, da je večja potreba in da so darovi dobrodošli. Direktim in indirektim prošnjam sem vedno ustregla po svoji moči. Vsi prispevki so se točno objavljali v predahih naše »Edinosti«, za kar se ji tem potom iskreno zahvaljujem. S temi podatki sem podala kratak pregled svojega delovanja in nadejam se, da sem se izkazala vredna zaupanja, koje so stavili vame darovatelji, za kar jim izrekam toplo zahvalo tudi v imenu naših obdarjenih junakov, katerim smo se svojimi sicer skromnimi prispevki olajšali vsaj začasno njih trudopolni položaj in razveselili njih mučno življenje. Bojna vihra traja žal! še dalje in zato se obračam do dragih rojakov in rojakov z iskreno prošnjo, naj tudi v tekočem letu, dokler ne »napoči zlata zarja miru in sprave«, ne pozabijo naših hrabrih čet ter naj vsak po svoji moči pripomore razveseliti jih.

Antonija Slavik.

Mestna zastavljalnica. V torek, 23. t. m., se bodo od 9 1/2 dop. do 1 pop. in od 3 1/2 do 6 pop. prodajale na dražbi dragoceno-sti, zastavljene meseca marca leta 1915. na svetlomodre listke serije 137 in sicer od št. 16.601 do št. 17.600.

Podpisi na V. vojno posojilo. - 51. Izkaz.

Uslužbenici tržaške občine K 17.500. Al. Furlan K 1.600. Ed. Pellegrini 800. prof. Alberti Pusch 500. as. dr. Gabrieli 500. dr. K. pl. Marchesetti 500. Rudolf Zenker 500. Jos. Trevisan 500. as. Artur Coverizza 400. dr. Iv. pl. Bernardi 400. ing. Pavel Grassi 400. dr. H. Watzek 300. G. Zoratti 300. Avgust Tschern 300. Iv. Orso 300. Pompei Ponché 300. Konstantin Ceschini 300. Leopold Bean 300. Domenik Fabris 300. Rihard Nazar 300. dr. Gvidon Vida 200. dr. Gvidon Nicolich 200. dr. Evgen Fortuna 200. dr. Julij Bartoli 200. prof. Ant. Valle 200. ing. Al. Piccollo 200. ing. Aleksander Lioto 200. ing. Jos. Luzzatto 200. ing. Nikolaj Colulich 200. ing. Marij Grablovitz 200. ing. Al. Salvatori 200. ing. Maksimilian Mosettig 200. Jos. Sandrinelli 200. Cesar pl. Ferra 200. Henrik Dapšin 200. Karel Terzaghi 200. P. Penso 200. Avg. pl. Reva 200. Iv. Pressan 200. Iv. Bergamas 200. Nikolaj Marcon 200. Valentin Czervinsky 200. Albin Mazzuchin 200. Franc Pecchiar 200. Just. Cacerovatz 200. Jos. Kramar 200. Angel Daris 150. ing. Ernest Danelutti 100. ing. Attilj Tuschl 100. ing. Viktor Buffolini 100. ing. A. Vianello 100. ing. Emil Gerosa 100. Nikolaj De Rin 100. Marij Pecan 100. Julij Sterpin 100. Oskar Sandri 100. Hermijn Degrassi 100. Marcel Agacich 100. H. Lonzar 100. Anton Tonzil 100. Julij Heller 100. B. Büsch 100. Salvatore Pignolo 100. Paskual Benedetti 100. Robert Babarovsky 100. Ferdinand Arnerstreich 100. Iv. Engel 100. Karl Poginini 100. Herman Depaoli 100. Angel Rizzardi 100. dr. A. L. Delak 100. Hubert Fariani 100. Robert Marghettig 100. Vincenc Daris 100. Iv. Chervich 100. Ing. Pizzami 100. Jermol Pertot 100. Iv. Gualati 100. Anton Vignini 100. Antonio Vecchiet 100. Viktor Aspin 100. Anton Ursich 50. Jakob Marzotti 50. Franc Fegitz 50. F. Calligaris 50. skofjski ordinarij (VIII. podpis). Tržaška posojilnica in hranilnica (madalen podpis) po K 16.000; »Rita« Basilio — po K 5.000; Anton Pogorelec K 4.000; Viljem Dobriga K 3.000; poročnik Anton Gasperič, Katarina Votovec, Spiro Janković, dr. Miše Kain po K 2.000; Ana Florea K 1.500; Jakob Kuvčič, Pavel Verbič, Ljudmila Plajer, Franc Pirec, dr. Edvard Slavik, Ines Todeschini, dr. Valac Polodine, Iv. Kerže po K 1.000; Nikolaj Franković K 600; višji inž. Ant. Valšek, Vladimir Gasperič po K 500; Marija Čok, tiskarna »Edinost«, Tržaška kmetijska družba po K 400; dr. F. Bončina K 300; Peter Voivoda K 200; S. N. N. K 200.

Podpisi na V. vojno posojilo, izkazani od c. kr. avstr. vojaškega vodstva in srodniškega sklada. Franc Podgornik, Vrtovin K 1000; Benedikt Cermelj, Vrtovin K 1000; Anton Rustja, Skrlje K 1000; Pavel Rustja, Skrlje K 1000; Amalia Kravos Skrlje K 2000; Ignac Lozar Vrtovin K 2000; Margareta Peichlich, Koper K 2000; Miha Kemperle, Grahovo K 1000; dr. A. Matoni, Koper K 1000; Marija Makuc, Koper K 1000; Avgust Vascotto, Izola K 100; Iv. Vascotto, Izola K 100; Jak. Trojano, Izola K 400; Anton Dastini, Izola K 500; Franc Carboncich, Izola K 200; Franc Delise, Izola K 100; Al. Vittori, Izola K 100; Miha Kemperle, Grahovo K 400; Pozzetto Peter Izola K 50; Franc Delise Izola K 50; Iv. Delise, Izola K 50; Nikolaj Delise, Izola K 50; Jos. Depase, Izola K 50; Franc Musizza, Izola K 50; Iv. Dellamara, Izola K 50; Dagri Iv., Izola K 50; Iv. Degrassi, Izola K 50; Costanzo Sebastian, Izola K 50; B. Degrassi, Izola K 50; P. Parno Izola K 50; Jak. Colomba, Izola K 50; Ant. Vascotto, Izola K 50; Iv. Delise, Izola K 50; Nikolaj Bologna, Izola K 50; Fortunat Derossi, Izola K 50; Iv. Bettoso, Izola K 50; Ant. Vascotto Izola K 50; Iv. Gubertin K 50; Marija Masizza, Izola K 50; Iv. Zaro, Izola K 50; Peter Ulegrat, Izola K 50; Iv. Chiaccio, Izola K 50; Iv. Carboncich Izola K 50; Miha Skamperle, Vrhovlje K 10.000; Val. Bizjak, Sežana K 1000; Ivan Gustin, Vrhovlje K 1000; Marija Malostna, Dolenje K 1000; Ivan Vitez, Vrhovlje K 1000; Franc Furtan, Velika Zabla K 1000; Frančiška Suljok, Gor. Tribuša K 1000; Ursa Kavracič, Izola K 2000; Karel pl. Maržin, Iekarna Zanetti K 500; Marija Felic, Gor. Tribuša K 200; Cila Valencič, Pehlin K 100; Pavlina Sarson, Pehlin K 100; Blaž Kumar, Gor. Tribuša K 100; Alojzija Rossi, kavarina popolare K 50; Jos. Pugliese, Izola K 50; Jos. Dudine, Izola K 50; Angel Trojan, Izola K 50; Vincenc Pugliese, Izola K 50; Mauro Zaro, Izola K 50; Ant. Pugliese, Izola K 50.

Podpisi na V. vojno posojilo, izkazani od goriske podružnice c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt (sedaj v Ljubljani). Ekscelencna grofica Marga Degenfeld-Schonburg iz Gorice, sedaj kot vrhovna sestra v rezervni bolnici na Bledu, K 50.000; general pehote Albin baron Teuffenbach za Tiesenbach und Massweg iz Gorice, sedaj na gradu Teuffenbach na Stajerskem, K 5000; Sofija pl. Ricci iz Gorice, sedaj v Ljubljani K 2.500; baronica Klementina Levetzov iz Gorice, sedaj v Stiftnitzu pri Gradcu K 10.000; dr. Albert grof Coronini iz Gorice, sedaj kot c. in kr. ritmojster na bojišču, K 10.000; Berta Buchsbaum, sedaj v Bellaku K 2000; zastavljalnica in združenja hranilnica v Gorici, sedaj v Kranju K 10.000; Karel grof Coronini iz Gorice, sedaj na gradu Wolfan, na račun svojih treh mladoletnih otrok K 6000; Karolina pl. Bosizio iz Gorice, sedaj v Celju, K 300; Franc grof Schurt iz Gorice, sedaj v Gradcu, K 40.000; H. Schöbert, c. in kr. stotnik pp. 47 sedaj na bojišču K 1000; Hugo grof Christalnig, c. in kr. nadporočnik pp. 47, sedaj na bojišču K 2000; Alfred grof Christalnig,

c. in kr. nadporočnik pp. 47, sedaj na bojišču, K 2000; eksc. baron Jurij Locatelli, sedaj kot c. in kr. ritmojster na bojišču, K 100.000; Karolina in Hektor Berni K 10.000; Eric Schiephake K 2000; Antonija pl. Allmonda iz Gorice, sedaj na Reki, K 6000; Bolaffio & sinovi, Siska pri Ljubljani, kron 15.000; eksc. grofica Cecilija Baquer iz Gorice, sedaj v Ljubljani K 20.000; Hugo baron Codelli, sedaj v Opatici, K 4000; Jos. Rustja K 800; župna cerkev sv. Ane v Cerknem K 4800; Jos. Rustja K 200; eksc. grofica Selma Coronini iz St. Petra pri Gorici, sedaj v Ljubljani, K 10.000; knez, nadškof gorški dr. Franc Sedel K 5000; Franc Camerari K 20.000; Friderik Weinberger K 500; ravn. Josip Pavla iz Gorice, sedaj v Ljubljani, K 500; gospodno pomožno društvo Rdečega križa, podružnica Sežana K 2000; dr. Gvidon Battig, nadporočnik avditor, sedaj v Inostostu, K 1000; Marin Torelli iz Gorice, sedaj v Ljubljani K 2000; »Associazione Patronato liberati dal carcere« v Gorici K 500; Antonija Skubini K 1000; »Banca cattolica Trentina Succursale di Gorizia«, sedaj v Gradcu K 5.500; tvrda Peter Venuti iz Gorice, sedaj v Gradcu K 5000; dr. Ernest Fratinich, ravnatelj goriske deželne blazinice, sedaj v Kromčitzu, kron 12.000; knezoavstrijski ordinarij na tuj račun K 800; deželni odbor gorško-gradišanski, sedaj na Dunaju, K 40.000; Josip Goljčevšek iz Gorice, sedaj v Ljubljani K 5000; kapitan G. Beneditič iz Gorice, sedaj v Trstu K 2000; Viktor Rumer c. kr. notar iz Gorice, sedaj v Celovcu, K 2000.

Književnost in umetnost.

Dr. Janko Ponebšek: Naše ujele. I. del. Sove. Z 10 podobami in 8 prilagami. Izdalo »Muzejsko društvo za Kranjsko. Cena K 3.50, s poštnino K 3.80. Clani »Muzejskega društva« in šolska vodstva dobe knjigo po znižani ceni K 2.50, s poštnino K 2.80, če pošljejo denar naprej in naroče knjigo pri »Muzejskem društvu« v Ljubljani. — To obirno delo je izšlo prvotno v glasilu »Muzejskega društva za Kranjsko«, v »Carniohi« in je najtemeljitejša prirodoslovno delo te vrste v naši literaturi. Snov je obdelana kar najtemeljiteje in knjiga bo prav tako dobro došla znanstveniku kot ljubitelju prirode. Kakor čemu, pripravila pisatelj drugi del »Naših ujed« (kragulje), in izide delo v doglednem času.

»Popularna biblioteka«, ki jo je letos začelo izdajati »Hrvatsko prirodoslovno društvo« v Zagrebu, objavlja velezanimivo Flamarijono pripovedko o »Zvezdorepici.« Tako hoče društvo še v širši meri vršiti eno svojih glavnih nalog, razširjanje poljudnega prirodoslovnega znanstvenega ponuka med narodom, kar je že več let vršilo s svojim mesečnikom »Prirodo«. Hrvatski in slovenski jezik sta si tako sorodna, da Slovencu pač ni treba nikakršnih posebnih študij za umevanje hrvaščine, in tako prav toplo priporočamo nabavo tega spisa znanstvenega francoskega astronoma zlasti našim šolskim knjižnicam, odraslejši mladini in sploh vsakomur, ki se zanima za prirodo. Prav tako pa priporočamo tudi list »Prirodo«, ki nudi velezanimivo čtivo in znanstveniku i lajkju. Sprejela se je v listu tudi že misel, da bi objavljali tudi spise v slovenskem jeziku, in uredništvo je izjavilo, da bi bilo rade volje pripravljeno sprejemati tudi slovenske spise. Eno, tu se zopet nudi prilika za skupno kulturno delo. Toda predvsem se je treba spoznati, in zato priporočamo ponovno našim naobraženim, zlasti pa prirodoslovcem, da se seznanijo s »Hrvatskim prirodoslovnim društvom« in njegovimi publikacijami. Naslov: »Hrvatsko prirodoslovno društvo«, Zagreb.

Gospodarstvo.

Zglaševalna dolžnost za inozemske vrednostne papirje.

V smislu ces. naredbe z dne 14. decembra 1916. je prišlo inozemske vrednostne papirje po naslednjih določbah. Bančni in kreditni zavodi, vstevši vojno posojilno blagajno ter vse firme, ki obrtoma izvršujejo kupčijske posle, morajo priglasiti vse pri njih nezaprto v hrambo ali zastavo dane inozemske vrednostne papirje, ki so ali v njih shrambi ali so pod njih imenom kot depó ali zastava inozemstva. Dalje so vse fizične in juridične osebe ter tuzejske trgovske družbe obvezane, da njim pripadajoče ali njim v shrambo ali kot zastavo dane inozemske vrednostne papirje, če so ti last v inozemstvu bivajočih pripadnikov sovražnih držav, priglasijo. Priglasitev ni potrebna, če je dognano, da lastniki niso pripadniki sovražnih držav. Kar se tiče vrste zglaševalnih podvrženih papirjev, pridejo v poštev vse od tujih držav in javnih korporacij ali oseb ali družb izdane delnice, kuksi ali drugi vrednostni papirji in zadolžnice, ki se glasijo na ime. Oproščene priglasitve so inozemske srečnice, taloni, obrestni in dividendni listi, bankovci, nakaznice, šeki in menice. Kot zglaševalni uradi figurirajo bančni zavodi Avstro-Ogrske banke. Priglasiti je papirje po stanju 15. decembra 1916. do 15. januarja 1917., kateri rok se lahko podaljša. Zato opozarjamo še enkrat.

Svetovno gospodarstvo v vojni.

Pred 50. leti, ko se je bila v ameriških Združenih državah vojna med severnimi in južnimi državami — šlo je za odpravo suženjstva — v Evropi niso mogli izvažati iz južnih držav bombaža. Na evropskem gospodarskem trgu je povzročilo veliko zmedo, ker je ta predmet izostal. Tvornice takrat še niso bile tako razvite, kot so zdaj, vse je bilo, izvzemši Anglije v Evropi, zavisno od poljedelstva. Sedanja triletna vojna in zapor sta pa popolnoma prekinili sedanji red. Nadvlada Anglije v svetovni trgovini sicer ni zrušena, a le močno omajana; Amerika in Japonska se pripravljata, da se polastite legega kosa svetovne trgovine.

Zapora surovin ni mogla preprečiti, da so tvornice v Avstriji in Nemčiji kolikor toliko vzdržale obrat. Kljub zaporu izdelujejo najpotrebnejše stvari za armado in zaledje.

Draginja, seveda, ta nas zelo tare, a

čutiljo jo tudi pri sovražnikih, če tudi imajo odprto morje in odprti uvoz v popolnem obsegu. Ena sama slaba letina je zaloge žita na vsem svetu skrlila za četrtino. Preskrba se mora pokrivati že iz zadnjih zalog. Cene pšenici, mesu, masti, kolonialnemu blagu in mnogim kovinam so dosegle take višine, kakor še nikoli prej. Povprečno so se na vsem svetu zvišale cene blagu še enkrat toliko, kakršne so bile pred vojno.

DAROV.

Olga in Manč Slavce darneta namersto cvetja na grob pok. svaka Jos. Pelicana, 20 K svetoivanski podružnici CMD in 10 K skladu za vdove in sirote na soški fronti padlih junakov.

PROSIMO SLOVENSKE, HRVATSKIH IN ČESKIH KNJIG ZA NAŠE RANJENE IN BOLNE JUNAKE TER ZA ONE V OKOPIH. — POSILJEJO NAJ SE V - - NARODNI DOM V TRSTU - -

ČESKO - BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosakova uzorna česka gostilna v Trstu) se nahaja v ulici delle Poste št. 14, vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte, Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.